

Caelum non animum mutant qui trans mare currunt!

Kada sam se u jesen, prije tačno godinu dana prijavila na konkurs za dodjelu stipendije Odjela za obrazovanje i kulturu američkog State Departamenta za učešće u programu Vjera i zajednica: Dijalog, čini mi se da sam to učinila više zbog toga što sam željela iskušati vlastite domete tražeći potvrdu za aktivnosti kojima se bavim, nego što sam očekivala da ću biti dijelom sretno dvadesetčetvorke iz tri države: Bosne i Hercegovine, Hrvatske i Srbije. Bila sam, zapravo, svjesna da su šanse za to vrlo male.

A onda je došla zima. Nakon intervjua u Sarajevu, već u rano proljeće – ili ono još nije ni bilo nastupilo? – znala sam da mi se, uz zasluge koje sam skupila godinama se baveći podučavanjem, ali i formalnim i neformalnim vlastitim obrazovanjem, osmijehnula sreća.

Kažu da nema male sreće.

No, ovu sam svoju osjećala velikom.

Raspoređeni u skupine po 12 dobili smo termine za posjetu Americi. Bila sam dijelom šarolike grupe koja se sastojala od vjerskih i prosvjetnih radnika, omladinskih aktivista i advokata, studenata i uglednika u zajednici. Cilj našeg putovanja bio je unapređenje komunikacije među vjerskim zajednicama, povećanje razumijevanja nevladinog sektora i sličnih organizacija u USA, ali i održavanje korektnog kontakta između nas, učesnika, tokom i nakon našeg boravka u Americi.

Iz tri države smo se zaputili “preko velikog mora”, radosni, uzbuđeni, radoznali, jedni drugima skoro nepoznati. I pomalo skeptični, ako ćemo biti potpuno iskreni.

Takva sam bila.

Razmišljajući o putu koji mi predstoji pitala sam se kako li će 21 dan zajedno funkcionirati 12 individua, različitih nacionalnih pripadnosti, profesija, stavova i uvjerenja, iz tri države na čije se pripadnike, između ostalog, može gledati i kao na ljude koji su se do juče i preko nišana gledali... Promijenjećemo podneblje, no, šta je sa načinom razmišljanja? Hoću li kome, ovakva kakva sam, zasmetati? Jesu li nacionalne politike uzele svoj danak i kada su moji saputnici u pitanju? Vjera je ipak tema zbog koje i među članovima porodice mogu zaškriti varnice...

Susreli smo se na Washingtonskom aerodromu. Svi nasmiijani i raspoloženi, čak i nakon 11 sati napornog putovanja i rigoroznih carinskih kontrola.

Još u minibusu kojim smo se vozili do hotela počeli smo osjećati dašak Amerike onakve kakvu je znamo iz filmova: veliki automobili, neobične registarske tablice na njima, široke ceste i gužva u saobraćaju.

Hotel pred koji su nas dovezli nalazio se u centru grada.

Bio je mali, ali prijatan, očito zamišljen tako da goste osvoji svojom kućnom atmosferom. Bila je to, također,

prva prilika da počnemo dijeliti vrijeme - i sobu, sa nekim ko nam je bio relativan stranac, čiji način razmišljanja nismo mogli znati.

Smješteni po dvoje, iz različitih gradova, pa i država, započeli smo svoju trosedmicnu, službenu posjetu Americi.

I dobro je počelo.

Vidjeh to ujutro, za prvim doručkom od mnogih u nizu.

S osmijehom

To jutro naša je ekipa dobila još tri članice – prevoditeljice, «naše» cure sa stalnim boravkom u Washingtonu. Kažem «naše», iako su njihova imena i način govora jasno ukazivali na to da su drage gospođe različitog vjerskog i nacionalnog porijekla.

Pred nama su bila četiri naporna dana, od jutra do kasnih poslijepodnevni sati ispunjena sastancima i susretima sa susretljivim ljudima u različitim organizacijama koje su imale veze sa međureligijskim dijalogom i tolerancijom.

Ali, i večeri smo provodili zajedno, šetajući, lutajući, fotografirajući se – jednom riječju: uživajući.

Nakon četiri dana zaputili smo se u Philadelphiu.

Stigli smo u noćnim satima, baš na vrijeme da nas Philadelphia dočeka u svom punom sjaju, okupana raznobojnim svjetlima moćnih reklama na zgradama koje su stremile nebu.

U velikom, luksuznom hotelu, tik uz City Holl, dočekala nas je Ann, naša brižna domaćica, i rotacija: ponovo smo u dvokrevetnim sobama, ovoga puta sa drugim cimerom ili cimericom.

I opet smo na djelu vidjeli kako izbliza funkcioniraju demokratija i ljudska prava. Sa svakom novom posjetom različitim ustanovama i naša je mala zajednica počela disati kao jedan organizam. Za radno je vrijeme razumljivo, ali mi smo i «paradno» provodili krećući se u velikoj grupi, rijetko manjoj od 5, 6 osoba.

Brinuli smo jedni za druge, pomagali si međusobno, skupa prolazili kroz novo, prekrasno iskustvo vožnje metroom, snalaženja u nepoznatim ulicama, otkrivanju poznatih i nepoznatih talenata koje je svako od nas imao.

Nas, 12 individua, različitih nacionalnih pripadnosti, profesija, stavova i uvjerenja, iz tri države na čije se pripadnike, između ostalog, može gledati i kao na ljude koji su se do juče i preko nišana gledali...

I tri prevoditeljice.

Protekle su brzo jos dvije sedmice, tokom kojih smo imali priliku prisustvovati vjerskim službama katolika, pravoslavaca, muslimana, slaviti Jom Kipur sa Jevrejima, vidjeti škole s religijskim predznakom u kojima se njeguje ljubav i u različitosti, saznati više o Quekerima, na licu mjesta doživjeti Amišku i Menonitsku zajednicu, upoznati se sa tročlanom i tronacionalnom BH diplomatskom delegacijom pri UN-u, u New Yorku... Predugo bi trajalo i samo nabranje

različitih ljudi koji su nam otvorili vrata institucija u kojima rade, ali i svoja srca. Svugdje smo se osjećali dobrodošli.

Vrijeme je proletjelo, a to je značilo povratak u Washington. I povratak kući. Washington nas je dočekaao kao stare znance, a i mi smo, ovaj put, došli na poznat teren. Posljednje dane ovog izuzetnog putovanja proveli smo obilazeći ustanove čiji je zadatak graditi mir i razumijevanje među ljudima i praveći akcione planove koji će nam poslužiti kada se vratimo u sredine iz kojih smo došli.

Rastali smo se na Washingtonskom aerodromu. Svi sa maglom u očima i čvrstim obećanjem: nećemo dozvoliti da se prekine prijateljstvo koje smo iznjedrili, ostaćemo u vezi i na usluzi jedni drugima! Čudno, ali u ovom jedinstvu razlčicitosti, osjetih da smo ojačali našu individualnost. Mi se ovdje nismo promijenili, mi smo sa tom klicom pošli na ovaj put. Poštovali smo i zavoljeli čovjeka u nama, ne Bošnjaka, Srbina, Jevreja, Hrvata ili agnostika. Svoju smo malu zajednicu okupili i na internetu, s ciljem razvijanja dijaloga i promicanja tolerancije i demokracije.

I, stupivši ponovo na tlo drage mi Bosne i Hercegovine, moje domovine, shvatih: Caelum non animum mutant qui trans mare currunt!

Jasmina Mehmedović, Tuzla, BiH